

KUCORGÁS

a bizalmatlanság, a félelem, szorongás és a rejtőzködés fizikai megnyilvánulása

Az első élmények meghatározóak.

Olyan ember vagyok, aki nagyon könnyen kezd el kötődni és szeretni, legalábbis mindent megtenni a másikért, emellett igen teátrális és mélyérzésű is vagyok aki, lubickolna az érzésben legyen az negatív vagy pozitív. Válogatás nélkül tudtam odaadni mindenemet bárkinek, aki egy percre is el tudta hitetni velem, hogy fontos vagyok vagy értékes, vagy vonzó. Kövér szemüveges pufók arcú pattanásos kislányként sok-sok bántás ért, nem csak a kortársaimtól, hanem felnőttektől is. Ezért a vélt vagy valós hátrányaimat elég rosszul, de elkezdtem kompenzálni. Kellene a kisujjam? Tessék, itt van. Kellene a fél karom? Tessék, itt van. Kellene a másik fél karom is? Hát persze tessék, itt van, vedd csak el azt is. Nekem senki nem mondta, hogy az emberek ki is használnak, ha ennyire kiszolgáltatott magam és alárendelődöm másoknak, hogy elfogadjanak. Magamból indultam ki. Elveszik, amit akarnak és utána, mint az ablaküvegen néznek át rajtad, ha hagyod. És én hagytam és egy januári estén egy idegen városban, egy idegen ház udvarán, egy kerti széken pokrócba bugyolálva találtam magamat. Ott kucorogtam a hidegben hajnali kettő tájékán. Ő elment és ott hagyott, és én ott maradtam. Évekre ott maradtam abban a székben, néha még most is ott kucorgok. Ott azt érzem, hogy semmit nem érek, és soha nem fogok kapni semmit vissza azért, hogy valakinek nekiadom a testem és a lelkem is, mert úgy tűnik nem elég. Így most már Pavlovi reflexként lököm el magamtól bárkit, aki közeledni próbálna. Nem vagyok elég. Nem tudom miért, de nem vagyok. Gondolom akkor épp nem voltam elég szép vagy vékony. Persze azóta már tudom, hogy azt a fiút kár volt siratni, csupán csak egy trófea voltam a számára, de akkor abban a kiszolgáltatott helyzetben a csontomig hatolt a megsemmisülés érzése, ami a romantizált álmvilág és az izgalom helyét váltotta fel, hirtelen villámcsapásként.

Mindig a gyermekkori traumákról beszélünk, nem is jogtalanul, hiszen a gyermekkorunk történései gyökeresen határoznak meg minket. Engem viszont csak később, 16 éves koromban ért el egy olyan élmény, amely egy életre határoz meg és egy életen át fog akadályokat állítani az elé, hogy mélyen és igazán bízzak valakiben. Hiszen miért kellenék bárkinek is? A boldog naiv gyermeki énem, aki bízik és szeret és mindent jónak és szépnek lát, harcol a megtört fiatal lánnyal, aki először életében próbálta kinyitni a szívét, és csúnyán pofára esett benne. És egy életre beleégett, hogy ő csak arra volt jó, hogy használják, aztán eldobják.

Ki vagyok? Kit festek?

Minden rosszban van valami jó, például inspirációból nem volt hiányom az elmúlt években. Rengeteg aspektusból rágtam át magamon ezt az egész problémát. Éreztem magamat sebzettnak, erősnek, hibásnak és áldozatnak is. Egy idő után olyan szerepekbe is bele tudtam helyezni magamat, amiben még nem is voltam soha. Rá is kaptam az ízére, és amikor olyan környezetbe

kerültem az életemben, ahol senki nem ismert, azzá válhattam, akivé csak akartam, olyan dolgokat csináltam, amit soha nem tennék. Nem én voltam, hanem valaki, akit megálmodtam magamnak. Így nem én sérültem, nem engem utasítottak el. Sajnos bármennyire is küzdöttem ellene ez a különös tudathasadásos élmény kikopott belőlem, amint visszakerültem a megszokott életembe és már nem működik az ebből való építkezés, pedig igazán izgalmas lett volna ezt a kettőséget valahogy felhasználni. Ezért visszatértem a megszokásokhoz.

Magamat kell adnom, különben nem lesznek igazak a képek. Azt vettem észre magamon, hogy amit nem szeretek csinálni az nem is megy, így azt és úgy kell csinálnom, hogy szeressem és ne fogjak el benne, mert az befejezetlen rossz munkákat szülne és nekem arra nincsen időm. Persze jó sok rossz képet meg kell festeni, hogy legyen néhány jó közöttük, de ha valami halott ügynek indul, azt fel kell ismerni és nem is érdemes elkezdni, ehhez pedig nem kevés önismeret és önkritika kell, amit hosszú évek alatt sem sikerült maradéktalanul megszereznem. De igyekszem.

Persze rettegek. Rettegek, hogy meglátnak, rájönnek, milyen vagyok valójában, láthatják azt, amit én a valómnak gondolok, aki a legmélyebb részem lakója, aki nem kedves nem szép és egyáltalán nem szerethető. Soha többet nem engedhetem meg, hogy ilyen védtelen legyek és ilyen sebezhető helyzetbe hozzam saját magam. Így a képeimen is óvatos kezdtem lenni. A félelmemet ezzel kapcsolatban koncepcióvá alakítottam. A témáim leginkább a kucorgás és a rejtőzködés leírása, és más-más aktuális probléma megoldása ezen keresztül. Legyen az festészeti vagy lélektani természetű. Mindemellett az arc és az önarckép témaköre inkább, mint afféle kedvtelés vagy önismereti gyakorlat és görbe tükre annak, ahogy éppen akkor tekintek magamra.

Mutasd magad

Érdekes, nem igaz? Valaki azzal mutatja meg magát, hogy nem akarja megmutatni magát. Az exhibicionizmus ugyan nálam is, mint a legtöbb hasonló szakmával foglalkozó embernél jelen van, a tudatalatti mélységeiben vagy egész közel a felszínhez, ott van mindenkiben a vágy, hogy lássák, hogy csodálják, hogy amit kifejez az mindenkiben a legmélyebb pontokig értjen el, hogy ő érjen el a legmélyebb pontokig az az emberekben, hogy láthassák, úgy igazán. Persze ez engem sem kerül el, viszont ha az embert még nincsen kész, és rengeteg tanulás áll még előtte, nem igazán van bátorsága a sütkérezésre, hiszen ő maga is látja mi a jó és mi az, ami nem olyan jó. Persze vannak kisebb sikerélmények és jól sikerült munkák, de ez az egész inkább egy véres küzdelem, mint egy sikerekkel tűzdelt kellemes utazás.

Ami nekem sokkal inkább sikerről szólt az a tánc. Mióta a szakgimnáziumba járok, mindig táncoltam, társastáncot standard és latin táncokat, és imádtam. Megkaptam azt a felhőtlen "flow" élményt, amit a festészet sohasem tudott úgy megadni. Így viszont az érzés, hogy mindenki engem néz és engem vesz példájául, rólam másolja lépéseket, mert mindenki tudta, hogy én voltam a legjobb, csodálatos érzés volt. Végre valamiben a legjobb lenni. Végre szépnek, lendületesnek, nyílnak és sugárzóknak érezhettem magamat és megtanultam, hogyan legyek nőies és ez olyan erőt adott, amit a festészetemben is feltudtam használni.

A nőiesség mindig is foglalkoztatott, mitől lesz valaki nőies, a maszkulin és a feminin vonások hogyan férnek el egymás mellett, mi a nő és mi a férfi. Nos, a nő megfejtése számomra kicsit könnyebb. Nem véletlen az sem, hogy a témaim szinte egésze a nők és a női test adja. Sokat foglalkoztam a femme fatale vagy végzet asszonya jelenséggel, mert tudni akartam, hogyan lesz valaki erős, hogyan használhatjuk fel a nőiességünket és leginkább, hogyan lesz valaki karizmatikus. Nem sikerült megfejtennem, de azt tudom, hogy sok minden mással együtt ez is olyan, ha eljátszom, azzá is válok majd, bizonyos rétegekig és ez szinte mindennel így van. Ha eljátszom, hogy magabiztos felnőtt nő vagyok, és jól is játszom a szerepemet, akkor a külvilág számára azzá válok. Sosem leszek a végzet asszonya, de ez nem is baj, mivel szerintem a művészet szereti a furcsa dolgokat melyek, őszinték és vállalják önmagukat. Ezen dolgozom tehát.

Őszinteség

Furcsa dolog az őszinteségről beszélni mindazok után, amit leírtam, de azt hiszem, én ilyen vagyok. Kettős. Mert a sok állarc és megjátszás mellett azért én mégiscsak valahol az őszinteséget is keresem, mert az őszinte kép a jó kép és az érzéseim azért igazán őszinték voltak mindig is. Magamnak igyekszem sohasem hazudni, akármilyen nehéz is néha. Nem csak magamban, hanem a külvilágban, a művészetekben, a zenében, az irodalomban a legőszintébb pillanatokat keresem, mert azok, amelyek a leginkább inspirálnak. Amy Winehouse flegma "odadobom elé a legnagyobb tragédiáimat" szövegei, vagy Janis Joplin fájoan őszinte minden egyes torkán kijövő hangja, a leginspirálóbb dolgok, amit csak tapasztalhatok. Ilyen még Szendői Csaba magyar kortárs zenész, szövegíró, énekes dalszövegei is, amik csontig hatolnak bennem néha. A saját megélt élményeimet hozzák elő és élük át velem újra, ami frissen és élénken tarja azokat a belső képeket, amelyeket a vászonra szánnék. Azt hiszem most már érthető az is, hogy miért festek én expresszíven, hiszen mióta tudok magamról, démonjaimmal küzdök és kifestem magamból, ami bennem van. Gyorsan, lendületesen és mélyrehatóan. Legalábbis erre törekszem.

Remek érzés mikor az ember tud dolgozni, de ez nem mindig van így. Amikor az ember túl rosszul van és mozdulni sem képes, nemhogy önkorrekcióna vagy lényeglátásra akkor nem tud dolgozni. Az is lehet, hogy az ember éppen túl jól van, a felhőtlen boldogság ritka pillanataiban nehéz átérezni a belső mélységeket, és boldog képek készítésére teljes mértékben alkalmatlan vagyok. Ha van egyáltalán még ilyen műfaj a rokokó elmúltával. Én a melankóliából tudok várat építeni. Tehát meg kell lennie az ideális lelki állapotnak, hogy az ember dolgozzon, valaki szerint ez hiszti, szerintem érzékenység. Elhanyagolhatatlan hozzávaló a fiatalsággal járó csapongó drámai tragédiakeresés, a csöpögős önsajnáztatás és mint mondtam, én ezeket szeretem megélni és kicsit fürdőzni benne. Persze a művészet anélkül is jól érzi magát csupán az egyén akarat erejétől függ, mennyire tudatos és alázatos a munkában, és meddig hagyja magát lógni ezen a fájdalom kötélén. Éveket töltöttem ezzel a bizonyos lengedezéssel és megtaláltam a határait, hogy ne vigyen egy állandó önsajnáztatás, megélem, megsiratom, és aztán felhasználom az engem ért nehézségeket, akár a festészetről akár a magánéletéről van szó, bár szerintem a kettő között már régen nincsen érzékelhető határvonal, hiszen rendszeresen kihatással vannak egymásra. Akárhogy is csűröm vagy csavarom a lényeg talán az, hogy legyen miből dolgozni, és az a bizonyos, ne vegye el a munkától az időt az energiát vagy a lehetőséget.

Példáim

Amikor elveszek néha, és úgy érzem, hogy nem tudok mibe kapaszkodni és eltűnt a lendületemet, vissza kell térnem a klasszikus német expresszionisták tanulmányozásához. Lovis Corinth ecsetkezelése, Oskar Kokoschka pszichológiai mélységei és az atmoszféra, amit megteremt. Ha kicsit másra vágyom a kortársakat figyelem. Balogh István páratlan színhasználatát és ízléses modernségét, vagy Gaál József elemi mélységeit és elképesztő életművének bármely szakaszát. Nem csak a nagy mesterek tudnak inspirálni, hanem a kortársaim is, az idősebbek, akikre felnéztem az iskolában, vagy a fiatalabbak, akik még természetesekek és nem gondolkoznak annyit.

Ez az én kapcsolatom az inspirációval. Néha viharos, néha önérzetes, néha magasztos és tiszteletreméltó, néha pedig olyan egyszerű, mint a faék.

Borbély Virág Fruzsina